

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Aleše Šťastného a soudců JUDr. Jany Jirmářové a Mgr. Martina Řezníčka ve věci žalobce: **Vladimír P.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zast. Mgr. Irenou Jonákovou, advokátkou v Havlíčkově Brodě, Horní 14, proti žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, **o náhradu škody a nemajetkové újmy**, k odvolání obou účastníků proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 25.4.2013, č.j. 23C 117/2012-62,

t a k t o :

- I.** Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku I. o věci samé ohledně částky 232.726,56 Kč s příslušenstvím z této částky potvrzuje, ohledně částky 526.083,44 Kč s příslušenstvím z této částky se mění tak, že v tomto rozsahu se žaloba zamítá.
- II.** Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 101.615,80 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Ireny Jonákové, advokátky.
- III.** Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 31.036,50 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Ireny Jonákové, advokátky.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci částku 758.810,- Kč s ročním úrokem z prodlení z této částky ve výši 7,75% od 23.6.2012 do zaplacení (výrok I.), žalobu ohledně částky 283.780,- Kč s příslušenstvím zamítl (výrok II.) a žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 73.302,- Kč (výrok III.). Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal na žalovaném zaplacení částky 1,042.590,- Kč se stávající se z nároků: a) zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jež byla žalobci způsobena nezákonným rozhodnutím o vazbě v období od 17.9.2009 do 10.11.2010 v rámci trestního stíhání vedeného proti žalobci pro trestný čin xxx podle § 242 odst. 1, 2 trestního zákona, zahájeného usnesením policejního orgánu ze dne 17.9.2009, ČTS: KRPJ-15695-22/TČ-2009-060771, SKPV OOK Jihlava a skončeného rozsudkem Okresního soudu v Jihlavě ze dne 15.9.2011, sp.zn. 13T 339/2009-598 (který nabyl právní moci dne 4.11.2011), jímž byl žalobce obžaloby (pro skutek posléze posuzovaný obžalobou jako trestný čin xxx podle § 242 odst. 1 trestního zákona a trestný čin xxx podle § 217 odst. 1 písm. a) trestního zákona) zproštěn podle § 226 písm. a) trestního řádu, a to ve výši 630.000,- Kč (1.500,- Kč za den vazby); b) zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku zahájení a pokračování trestního stíhání v období přesahujícím omezení osobní svobody, a to ve výši 107.700,- Kč (300,- Kč za den trestního stíhání od 11.11.2010 do 4.11.2011); c) náhradu škody odpovídající žalobcem vynaloženým nákladům obhajoby v trestním řízení ve výši 233.490,- Kč a d) náhradu škody odpovídající (paušálnímu) ušlému zisku žalobce za 422 dnů vazby ve výši 71.400,- Kč (170,- Kč za den). Žalobce mezi důsledky trestního stíhání v osobnostní sféře řadil jednak ohrožení vysokým trestem a jednak masivní medializaci případu (včetně uvedení plného jména a příjmení, trestní minulosti a opakovaným zobrazováním jeho podoby na místní, regionální i celostátní úrovni, jakožto nebezpečného xxx a zvláště nebezpečného recidivisty). Vazba znamenala přerušení žalobcova pravidelného xxx léčení xxx ambulantní formou a přerušení podnikání a ani po propuštění z vazby neustaly negativní důsledky trestního stíhání. Žalovaný, který odmítl nároky žalobce, se bránil tím, že žalobce si trestní stíhání i vzetí do vazby zavinil sám tím, že se k jednání, které mu bylo kladeno za vinu, v přípravném řízení doznal a to vše v situaci, kdy byl již dříve shledán vinným z obdobného trestného činu. V médiích se žalobce prezentoval sám již v červenci roku 2009 (v xxx).

Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že trestní řízení žalobce bylo zahájeno usnesením policejního orgánu o zahájení trestního stíhání ze dne 17.9.2009. Žalovaný byl zproštěn obžaloby rozsudkem Okresního soudu v Jihlavě ze dne 15.9.2011, sp.zn. 13T 339/2009 podle § 226 písm. a) trestního řádu, který nabyl právní moci dne 4.11.2011. V průběhu trestního řízení byl žalobce omezen na osobní svobodě zadržením dne 17.9.2009, dne 18.9.2009 byl vzat do vazby (usnesením ze dne 18.9.2009) a z vazby byl propuštěn dne 10.11.2010. Žalobce se obrátil na žalovaného dne 22.12.2011 s žádostí o uspokojení uvedených nároků na náhradu škody a zadostiučinění za nemajetkovou újmu. Žalovaný sdělil žalobci dopisem doručeným dne 5.6.2012, že jeho nároky odmítá. Po právní stránce posuzoval soud I. stupně věc podle § 1, § 2, § 5 písm. a), § 7 odst. 1, § 8 odst. 1, § 9 odst. 1, § 12 odst. 1 písm. a), b), § 26, § 31a odst. 1, 2 zákona č. 82/1998 Sb. Rozhodnutím o zproštění obžaloby se ruší účinky zahájeného trestního stíhání, jakož i rozhodnutí o vazbě a na tato rozhodnutí se hledí jako na nezákonná. Právo na odškodnění nemá pouze ten, kdo si zahájení trestního stíhání (či vzetí do vazby) zavinil sám. Soud I. stupně se předně zabýval otázkou, zda si žalobce zavinil sám vzetí do vazby a zda si zavinil trestní stíhání.

Pro posouzení, zda si obviněný (obžalovaný) vazbu zavinil sám, jsou významné skutečnosti, které byly důvodem pro jeho vzetí do vazby, případně pro její trvání či

prodloužení, tj. zda jeho chování bylo důvodem k obavě zakládající důvod, pro který byl vzat do vazby (k tomu poukázal na rozsudky Nejvyššího soudu sp.zn. 25Cdo 882/2003, 25Cdo 1002/2002, 25Cdo 2255/2002, 28Cdo 2309/2012, náleží Ústavního soudu sp.zn. Pl. ÚS 11/10). Žalobce byl vzat do vazby z důvodů podle § 67 písm. b), c) trestního řádu. Vazební důvod podle § 67 písm. b) trestního řádu („že bude působit na dosud nevyslechnuté svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání“) si žalobce nezapříčinil, neboť tento důvod byl podle odůvodnění usnesení dovozen jaksi „automaticky“ a standardně; úvaha soudu rozhodujícího o vazbě, že se žalobce na svědky již v mezidobí pokoušel působit, je uvedena toliko nad rámec odůvodnění usnesení a není pochyb o tom, že i pokud by toto zjištění soud rozhodující o vazbě k dispozici neměl, byly by důvody koluzní vazby shledány. Úvaha soudu rozhodujícího o vazbě podle § 67 písm. c) trestního řádu („že bude opakovat trestnou činnost, pro níž je stíhán, dokoná trestný čin, o který se pokusil nebo vykoná trestný čin, který připravoval nebo kterým hrozil“) se odvíjí od předchozího pravomocného odsouzení žalobce, jež však volným jednáním žalobce není a nemůže tak představovat příčinu, kterou by si žalobce zavínil vazbu sám.

Zavinění si trestního stíhání znamená, že obviněný svým zaviněným úkonem přispěl k tomu, že trestní řízení proti němu bylo či muselo být zahájeno, tedy že jeho jednání bylo důvodem k zahájení trestního stíhání proti němu. Příčinnou souvislost je třeba hledat v jiném chování obviněného před zahájením trestního stíhání, především v jeho postoji vůči orgánům činným v trestním řízení, přičemž bez tohoto jednání by k zahájení (pokračování) trestního stíhání nedošlo, například uváděním nepravdivých skutečností, předstíráním, že vůči obviněnému jsou důvody k trestnímu stíhání, ačkoliv objektivně neexistovaly. Jednání, jímž obviněný zavádá příčinu k zahájení trestního stíhání, může být představováno jakýmkoliv vědomým chováním, jež rozumně nemohlo vést orgány činné v trestním řízení k jinému závěru než, že je na místě trestní stíhání zahájit, kterýžto závěr by byl přinejmenším nejistý v situaci, kdyby ke zmíněnému chování nedošlo (k tomu odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 25Cdo 539/2002, 25Cdo 2113/2007, 25Cdo 2/2007 a 25Cdo 2089/2006). Žalobce byl dne 17.9.2009 vyslechnut jako podezřelý. V průběhu tohoto výslechu uvedl, že při jedné z návštěv dospívajících hochů xxx K. a J., aniž by zašel do jakýchkoliv skutkových podrobností. Žalobce se měl přitom podle usnesení o zahájení trestního stíhání dopustit trestného činu xxx tím, že 1) nejméně ve dvou případech v blíže neupřesněné době v měsíci dubnu 2009 xxx nezletilý K. a H. tím, že si nezletilí u něj v bytě xxx, a dále tím, že 2) v blíže neupřesněné době v měsíci červnu 2009 xxx nezletilý H. a Č. tím, že si nezletilí u něj v bytě xxx H. Žalobce se jako obviněný při výslechu dne 17.9.2009 doznal toliko k xxx nezletilého H. v jednom případě, xxx své osoby a osob K. a H. ve druhém případě popřel, skutek ad 2), o němž v rámci výslechu podezřelého vůbec nevypovídal, popřel úplně. Soud I. stupně dospěl k závěru, že neurčité připuštění „xxx“ K. a H. v jednom případě na jaře roku 2009 jistě nemohlo být příčinou zahájení trestního stíhání pro skutky v usnesení o zahájení stíhání v uvedeném rozsahu, k nimž se žalobce nevyjadřoval ani při výslechu podezřelého ani při výslechu obviněného. Částečné doznání žalobce není rozhodující skutečností, pro kterou bylo trestní stíhání zahájeno. Trestní stíhání by bylo vůči žalobci zahájeno i tehdy, pokud by žalobce jako podezřelý vypovídal jinak; například, pokud by využil práva nevypovídat či skutky zcela popřel. Z tohoto důvodu zavinění žalobce na zahájení (a vedení) trestního stíhání shledat nelze.

Soud I. stupně se pak zabýval jednotlivými uplatněnými nároky:

- a) nezákonné omezení osobní svobody vazbou

Při úvaze o formě a výši odškodnění v případě nezákonného omezení osobní svobody je třeba zpravidla přihlídnout k povaze trestní věci, celkové délce omezení osobní svobody a následkům v osobní sféře poškozené osoby. Samotné držení ve vazbě má z povahy věci negativní dopady do svobody pohybu či do práva na soukromí a v tomto ohledu výkon vazby sám o sobě působí újmu na základních právech a svobodách a důstojnosti dotčené osoby. Adekvátním odškodněním je orientačně částka v rozmezí 500,- Kč až 1.500,- Kč za jeden den trvání vazby (k tomu odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 30Cdo 2357/2010, 30Cdo 914/2011, 30Cdo 2357/2010, 28Cdo 2535/2011). Dospěl k závěru, že v daném případě není důvodu pro odchýlení se od „střední“ hodnoty odškodnění. Žalobce byl ohrožen vysokým trestem, vzetí do vazby žalobce a následný pobyt byl masivně medializován, jak bylo prokázáno kopiemi denního tisku a archivními zprávami na celostátně dostupných internetových webech. Vzetí do vazby naproti tomu neukončilo či zásadně neomezilo profesní život žalobce a vztahy s tím spojené, neboť své podnikání teprve začínal budovat. Žalobce netvrdil „výraznější společenské zapojení“ před vzetím do vazby. Vazba sama tak narušila zejména jeho osobní život a svobodu. Soud I. stupně proto přiznal žalobci odškodnění za vazbu ve výši 420.000,- Kč (420 dnů x 1.000,- Kč) a ve zbývajícím rozsahu žalobu ohledně tohoto dílčího nároku zamítl.

b) odškodnění nemajetkové újmy za trestní stíhání

V případě nezákonného trestního stíhání je na místě rozumně koncipovat vyvratitelnou domněnku o tom, že obviněnému (obžalovanému) tímto zásahem do jeho osobnostních práv jistá nemajetková (morální) újma vznikla. Pokud se však jedná o odškodnění této újmy, její forma a případně výše musí vždy odpovídat intenzitě zásahu. Míra této intenzity bude podle soudu dána vždy především tím, zda dané trestní řízení bylo spojeno s omezením osobní svobody obviněného či nikoliv, v jakém postavení ve smyslu sociálních vazeb se obviněný nacházel, jaké publicity se trestnímu stíhání dostalo, zda se jednalo o osobu bezúhonnou či nikoliv apod. (k tomu odkázal na nález Ústavního soudu sp.zn. IV. ÚS 428/05). Žalobce byl v průběhu trestního stíhání omezen na osobní svobodě, jeho trestnímu stíhání se dostalo široké publicity, jak při zahájení tak při vedení trestního stíhání. Tato informace je přístupná širokému okruhu subjektů bez potíží i v současné době v internetových archívech. Žalobce prožil dva roky trestního stíhání v ohrožení vysokým trestem. Nic na tom nemění to, že žalobce nebyl bezúhonnou osobou, neboť tato skutečnost nemůže vyloučit vznik újmy, i když na druhou stranu relativizuje míru „úpornosti“ vnímání trestního stíhání. Žalobce byl stíhán pro trestnou činnost obecně vnímanou jako zvláště zavrženíhodnou. Soud proto dospěl k závěru, že žalobci nemajetková újma v souvislosti s nezákonným vedením trestního stíhání vznikla. Tuto újmu je na místě odškodnit v penězích, neboť konstatování porušení práva by míru újmy dostatečně nevystihlo. Adekvátním odškodněním zohledňujícím negativní prožitky, jež žalobci trestní stíhání přineslo, je podle soudu I. stupně částka 50.000,- Kč. Ve zbývajícím rozsahu 57.700,- Kč byl nárok žalobce zamítnut.

c) náhrada škody za vynaložené náklady obhajoby v trestním řízení

Podle § 31 odst. 1 zákona náhrada škody zahrnuje náklady řízení, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí. Obhájce vyúčtoval žalobci na odměně a náhradách za jednotlivé úkony včetně DPH částku 233.490,- Kč, kterou mu žalobce zaplatil. Z celkového objemu obhájcem žalobci poskytnutých právních služeb pak soud I. stupně vyloučil úkony nesouvisející přímo s obhajobou v celkové výši 16.080,- Kč. Soud proto ohledně tohoto nároku přiznal žalobci částku 217.410,- Kč a v částce 16.080,- Kč žalobu zamítl.

d) nárok na náhradu škody za ušlý zisk po dobu vazby

Náhrada ušlého zisku po dobu vazby v paušální výši 170,- Kč přísluší vazebně stíhanému obviněnému (obžalovanému), který před vzetím do vazby výdělkem dosahoval, s ohledem na pravidelný běh událostí lze očekávat, že jej bude dosahovat i nadále, k čemuž však v příčinné souvislosti s rozhodnutím o vazbě nedošlo. Předpokladem náhrady škody ve formě ušlého zisku je, že škoda skutečně vznikla, ať už v jakékoliv výši; paušální částka odstraňuje toliko potřebu dokazování ohledně rozsahu ušlého zisku. Žalobce ve zdaňovacím období roku 2009 přiznal v daňovém přiznání příjmy a výdaje a zaplatil daň z příjmu z podnikatelské činnosti (přepravní služby). Žalobce doložil, že v průběhu roku 2009 dosahoval příjmy z podnikání v oboru přepravních služeb a za pravidelného běhu věcí by tohoto výdělkem dosahoval i v období následujícím po vzetí do vazby. Skutečná výše ušlého zisku není z pohledu aplikace § 30 zákona rozhodná, neboť výše škody se v takovém případě nedokazuje; významné je toliko to, že zisk ušel. Soud I. stupně proto z těchto důvodů přiznal žalobci náhradu škody ve výši 71.400,- Kč (420 dnů vazby po 170,- Kč za den).

Soud I. stupně proto z těchto důvodů vyhověl žalobě ohledně částky 758.810,- Kč (420.000,- Kč + 71.400,- Kč + 50.000,- Kč + 217.410,- Kč) a ve zbyvajícím rozsahu žalobu zamítl.

Při stanovení počátku prodlení vycházel soud I. stupně z toho, že žádost o odškodnění byla žalovanému doručena dne 22.12.2011. Stát se ocitá v prodlení s náhradou škody uplynutím šestiměsíční lhůty určené k předběžnému projednání nároku, která začíná běžet ode dne uplatnění nároku poškozeným u příslušného úřadu (§ 15 odst. 2 zákona). První den prodlení v dané věci tak připadl na 23.6.2012, neboť šestiměsíční lhůta uplynula dne 22.6.2012. Výši úroku stanovil podle nařízení vlády č. 142/1994 Sb., ve znění účinném k počátku prodlení. Ve zbyvajícím rozsahu požadovaného příslušenství žalobu zamítl.

Povinnost k náhradě nákladů řízení uložil žalovanému podle výsledku řízení (§ 142 odst. 1 a 3 o.s.ř.). Žalobce měl v dílčích nárocích, v nichž rozhodnutí o výši plnění závisí na úvaze soudu (nároky a/ a b/) úspěch pouze částečný a přísluší mu proto náklady řízení z přisouzených částek. Ohledně nároku ad c) žalobce neuspěl se svým nárokem jen v nepatrné části (necelých 7%). Ohledně nároku ad d) měl žalobce plný úspěch. Soud proto přiznal žalobci náklady řízení z celkové přisouzené částky 758.810,- Kč, přičemž odměnu za zastupování stanovil podle vyhlášky č. 484/2000 Sb.

Proti tomuto rozsudku podali včas odvolání oba účastníci.

Žalovaný odvoláním napadl rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku I. o věci samé a ve výroku III. o náhradě nákladů řízení. Neztotožnil se se závěrem soudu, že žalobce si trestní stíhání nezpůsobil. Existuje uzavřený okruh skutečností, podpořený též množstvím důkazů, které jednoznačně svědčí ve prospěch tvrzení žalovaného, že si žalobce trestní stíhání způsobil sám. I kdyby žalovaný přistoupil na argumentaci soudu, pak měl soud I. stupně přiznat alespoň částečné zavinění si trestního stíhání ze strany žalobce a tento svůj poznatek promítnout do jednotlivých přiznaných částek, což se nestalo. Soud I. stupně nevěnoval dostatečně pozornost tvrzením žalovaného, že se v xxx tisku prezentoval sám v červenci 2009, kdy tvrdil, že je již vyléčený a svou xxx má pod kontrolou. Žalobce, ač si byl vědom své xxx, nechoval se způsobem, který by eliminoval možné další negativní důsledky, neléčil se, ač se léčit měl, vyhledával kontakty s xxx a nevyhýbal se ani místům, která jsou pro něj

potencionálně nebezpečná, a prodával též cukrovou vatu před základní školou. Žalobce byl ve zkušební době, neboť byl podmíněčně propuštěn z nepodmíněného výkonu trestu odnětí svobody. Žalobce si jednoznačně způsobil i vzetí do vazby a to právě s ohledem na svou trestní minulost. Žalobce při spáchání jednání, za které byl pravomocně odsouzen, jednoznačně volně jednal. Žalovaný se neztotožňoval s přiznaným nárokem na náhradu nemajetkové újmy za neoprávněný výkon vazby ve výši 1.000,- Kč za den. Přiznáním odškodnění v „průměrné“ hladině soud popřel základní hledisko přiměřenosti odškodnění. Žalobce neuváděl žádné konkrétní okolnosti, které měly mít negativní dopad do jeho osobnosti sféry a přímý vztah s výkonem vazby. Soud tyto skutečnosti ani sám neshledal. Přiznanou částku odůvodnil medializací případu žalobce. Je výlučně věcí sdělovacích prostředků, jakým způsobem a v jakém rozsahu budou informovat o dění okolo nás a žalovaný za takovéto jejich rozhodnutí nenesou žádnou odpovědnost. Žalobce již navíc ve vazbě a ve výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody byl a byl tudíž adaptován na tuto skutečnost. Soud při rozhodování o tomto nároku relativizoval a upozadnil skutečnosti, které by odškodnění snižovaly. Žalovaný nesouhlasil ani se stanovením výše odškodnění za nezákonné trestní stíhání. Trestní stíhání proběhlo velmi rychle a žádným způsobem nezasáhlo do osobnosti žalobce. Žalobce zmínil při jednání, že i v současné době si zve domů xxx. Když šel na policii ohlásit, že mu byl jedním z nich odcizen počítač, cítil se rozhořčen, že byl policejním orgánem dotazován na okolnosti pobytu hochů v jeho bytě. Žalobce se žalovanému jeví jako nepoučitelný. Navrhl, aby byl rozsudek soudu I. stupně ve výroku I. o věci samé změněn tak, že se žaloba zamítá.

Žalobce odvoláním napadl výrok III. o náhradě nákladů řízení. Nesouhlasil s výši přiznaných nákladů, neboť s ohledem na změnu právní úpravy týkající se určování nákladů řízení je třeba výši nákladů řízení přepočítat podle aktuálně platné právní úpravy. Soud I. stupně také chybně nepřiznal žalobci náklady řízení za opětovné převzetí a přípravu zastoupení novým advokátem po smrti předchozího zástupce (v této souvislosti poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 29Odo 909/2004). Navrhl, aby byl rozsudek soudu I. stupně v napadeném výroku změněn tak, že žalobci budou přiznány náklady řízení ve výši 121.750,20 Kč.

Žalobce ve vyjádření k odvolání žalovaného poukazoval na to, že ačkoliv by s ohledem na okolnosti popsané v odůvodnění napadeného rozhodnutí bylo lze spíše očekávat, že žalovaný se konečně alespoň dodatečně žalobci za zřejmou protiprávnost, za kterou plně odpovídá, omluví, na místo toho, v podaném opravném prostředku stupňuje dehonestaci žalobce způsobem bližícím se praktikám totalitního státu. Žalovaný přitom v drtivé většině výhrad opakuje námitky, se kterými se již vypořádal soud I. stupně. Odvolací výhrady žalovaného mají po většinou zcela obecný charakter. O částečném zavinění žalobce na zahájení trestního stíhání a na vzetí do vazby nelze hovořit, a to i s ohledem na počet rozhodování o vazbě a důvodech jejího prodloužení v trestním řízení v porovnání se zjištěnými důvody zprošťujícího rozsudku, proti kterému si státní zástupce pro jejich přesvědčivost ani nepodal odvolání. Tvrzení žalovaného, že se žalobce po podmíněčném propuštění neléčil, že vyhledával kontakty s xxx, nevyhýbal se místům, která jsou pro něj potencionálně nebezpečná, jsou dílem v přímém rozporu s obsahem trestního spisu či nalézacího spisu a dílem zcela nepravdivá a dílem právně nerozhodná. Žalobce žádné kontakty s xxx nevyhledával, prodej cukrové vaty prokazatelně ukončený již na podzim 2008, nemůže být důvodem pro zahájení trestního stíhání či vzetí do vazby již jen s ohledem na časovou souvislost. Po podmíněném propuštění z výkonu trestu se žalobce pravidelně a řádně léčil, což je zřejmé rovněž z obsahu obou spisů, zejména pak z poslední zprávy ošetřující lékařky primářky MUDr. Ž. H., založené ve spise. Žalobce dokonce argumentoval řádností a

pravidelností své léčby již v souvislosti s počátkem svého trestního stíhání, respektive se vzetím do vazby v září 2009. Žalovaný nejenže nedoložil obecně zmiňované jakési rozhovory žalobce s místními periodiky, především však neposkytl soudu I. stupně konkrétní skutková tvrzení, ze kterých dovozuje jím zmiňované okolnosti (co konkrétně a z kterého konkrétního tvrzení žalobce žalovaný dovozuje s ohledem na předmětné trestní stíhání, respektive vztahu k jednotlivým žalobcem uplatněným nárokům). V této souvislosti žalobce připomněl i princip tzv. neúplné apelace v řízení před odvolacím soudem. Nesouhlasil s tvrzením žalovaného, že si zavinil sám vzetí do vazby s ohledem na svou trestní minulost. Žalovaný v podaném odvolání nijak blíže neobjasňuje souvislost s obecně tvrzenou „jednoznačností“ zavinění si vazby s ohledem na trestní minulost. Akceptace uvedeného výkladu ad absurdum by znamenala, že jakékoliv dřívější minulé vazební stíhání automaticky znamená zavinění si vazby v budoucím trestním řízení. Ani hodnocení osoby žalobce žalovaným jako osoby nikoliv „morálně bezúhonné“ nemůže v právním státě odůvodnit vzetí do vazby, respektive konstruovat závěr o zavinění si takového uvalení vazby samotným vazebně stíhaným. V rozporu s obsahem spisu je i tvrzení žalovaného o tom, že žalobce neuváděl žádné konkrétní okolnosti, které by měly mít negativní dopad do jeho osobností sféry a přímý vztah s výkonem vazby. Za relativizování celého trestního, resp. vazebního stíhání žalobce považuje odvolací námitku žalovaného, že žalobce již byl na vazbu adaptován, neboť v minulosti již ve vazbě a v následném výkonu trestu byl. Souhlasit nelze ani s hodnocením trestního řízení vedeného proti žalobci jako s řízením „velmi rychlým“. Žalobce jen ve vazbě strávil 420 dní a celková délka trestního řízení pak činila 2 roky a téměř dva měsíce, přičemž řízení bylo vedeno proti žalobci jako zvláště nebezpečnému recidivistovi se zvýšenou trestní sazbou. Závěr odvolání považuje žalobce za ničím nedoložené očerňování, kádrování ba dokonce nedůvodného a ničím nepodloženého obviňování jeho osoby typické pro totalitní státy prokurátorského typu. Navrhl, aby byl rozsudek soudu I. stupně v napadeném vyhovujícím výroku I. o věci samé potvrzen jako věcně správný.

Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaných odvolání a v jejich mezích rozsudek soudu I. stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 věta první, § 212a odst. 1, 3, 5 o.s.ř.).

Soud I. stupně na posuzovanou věc správně aplikoval příslušná ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“).

Nároky na náhradu škody (imateriální újmy) způsobené usnesením o zahájení trestního stíhání, jakož i rozhodnutím o vazbě je třeba posuzovat podle § 5 písm. a), § 7, § 8, § 9 odst. 1 a § 31a odst. 1, 2 zákona jako škodu (imateriální újmu) způsobenou nezákonným rozhodnutím, která stojí na principu objektivní odpovědnosti (§ 2 zákona). Vznik nároku na náhradu škody je založen na principu, podle kterého osoba, která byla obžaloby zproštěna, má zásadně právo na náhradu škody (imateriální újmy) způsobené nezákonným rozhodnutím o zahájení trestního stíhání, jakož i nezákonným rozhodnutím o vazbě. Toto právo nemá pouze ten, kdo si trestní stíhání a vzetí do vazby zavinil sám a kdo byl obžaloby zproštěn nebo proti němuž bylo trestní zastaveno jen proto, že není za spáchaný trestný čin trestně odpovědný nebo že mu byla udělena milost nebo že trestný čin byl amnestován. O takové případy v dané věci nejde. Soudní judikatura dovodila, že smyslu právní úpravy odpovědnosti za škodu odpovídá, aby každá majetková újma způsobená nesprávným či nezákonným zásahem státu proti občanovi byla odčiněna, přičemž je třeba vycházet z toho, že občan čin nespáchal a že proti němu nemělo být trestní stíhání vedeno a neměl být vzat do vazby.

Odvolací soud proto předně přistoupil k přezkoumání otázky, zda si žalobce zavinil trestní stíhání sám, jak namítal žalovaný. Odvolací soud souhlasí s obecnými východisky, která uvedl soud I. stupně s odkazem na odpovídající judikaturu Nejvyššího soudu, a pro stručnost v tomto směru odkazuje na odůvodnění rozsudku soudu I. stupně. Odvolací soud souhlasí se soudem I. stupně i v tom, že žalobce se při výslechu jako podezřelý dne 17.9.2009 doznal neurčitým a nekonkrétním způsobem k tomu, že xxx nezletilého H., ostatní xxx popřel. Výpověď je zachycena na jedné straně formátu A4, ale xxx se věnuje pouze v několika větách. Žádné konkrétní informace o místě, čase a způsobu xxx ve výpovědi nejsou uvedeny.

Také obsah trestního oznámení a obsah úředních záznamů o podaných vysvětleních nezletilými xxx před zahájením trestního stíhání podporují závěr, že částečné (nekonkrétní) doznání žalobce nemělo vliv na zahájení trestního stíhání, neboť by na základě těchto šetření, která potvrzovala podezření, že došlo ke skutkům xxx, bylo trestní stíhání pro uvedené skutky zahájeno i bez (částečného) doznání žalobce.

Je proto na místě závěr soudu I. stupně, že nekonkrétním doznáním žalobce ohledně jednoho z více skutků kladených žalobci za vinu nelze dovodit, že by si žalobce takovýmto doznáním zavinil trestní stíhání, když trestní stíhání by bylo na podkladě skutečností zjištěných policejním vyšetřováním zahájeno i bez (částečného) doznání žalobce.

Odvolací soud také souhlasí s obecnými východisky, která uvedl soud I. stupně s odkazem na odpovídající judikaturu ve vztahu k otázce, zda si žalobce zavinil sám vzetí do vazby. Nesouhlasí však se závěrem, že si žalobce nezavinil vzetí do vazby.

Žalobce byl vzat do vazby pro vazební důvody uvedené v § 67 písm. b) a c) trestního řádu. Odvolací soud na rozdíl od soudu I. stupně shledává, že v případě vazebního důvodu podle § 67 písm. b) trestního řádu si žalobce v tomto směru zavinil vazbu sám. Podle usnesení Okresního soudu v Jihlavě ze dne 18.9.2009, č.j. 11Nt 219/2009-9, kterým byl žalobce vzat do vazby z důvodu podle § 67 písm. b) a c) trestního řádu (kterým odvolací soud zopakoval dokazování) vyplývá, že vazební důvod podle § 67 písm. b) trestního řádu spočíval v tom, že krátce po výslechu obviněného I. M. došlo ke schůzce obou obviněných (I. M. a žalobce) a nezletilých poškozených (u nichž lze mít za to, že s ohledem na věk by mohli být i snadno ovlivnitelní), během které měli být nabádáni žalobcem k tomu, aby vypovídali v rozporu se skutečným stavem věci ve prospěch žalobce. Žalobce podle podání vysvětlení nezletilého H. a úředního záznamu o sdělení nezletilého Č. ze dne 17.9.2009 (viz. č.l. 16 p.v. a č.l. 22-23 trestní spisu, kterými odvolací soud zopakoval dokazování) působil na svědky (resp. nezletilé poškozené) H. a Č., co by měli při výpovědi říkat. Nic na tom nemění ani skutečnost, že žalobce byl nakonec obžaloby zproštěn (z důvodu, že nebylo prokázáno, že se stal konkrétní skutek) a že k tomuto rozhodnutí dospěl trestní soud i na podkladě úvahy o nevěrohodnosti svědků (mimo jiné i nezletilých H. a Č.). Žalobce sám při své výpovědi při hlavním líčení dne 20.1.2010 potvrdil, že se spolu s nezletilými (poškozenými) svědky H. a Č. sešli s I. M. po jeho výpovědi na policii a bavili se o jeho výslechu (což je v souladu s tvrzeními nezletilých H. a Č. o této schůzce – navíc pracovník orgánu péče o dítě Janáček potvrdil, že chlapi vypovídali spontánně – viz. č.l. 233 trestního spisu).

Koluzní vazba podle § 67 písm. b) trestního řádu je založena na tom, že je zde důvodná obava, že obviněný bude působit na dosud nevyslechnuté svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařit objasňování skutečností závažný pro trestní stíhání. Jestliže se žalobce sešel s I. M. po jeho výpovědi na policii (který byl také obviněn z pohlavního

zneužívání) a nezletilými H. a Č., kteří měli být jednáním žalobce poškozeni, pak si žalobce svým jednáním zavinil vzetí do vazby pro tento vazební důvod.

Žalobce byl vzat do vazby i z důvodů podle § 67 písm. c) trestního řádu (tzv. předstízná vazba) spočívajících v obavě, že pokud by byl ponechán na svobodě, mohl by takový trestný čin opakovat. Tento důvod byl shledán v tom, že žalobce byl již v minulosti pro obdobnou trestnou činnost odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Jihlavě ze dne 16.3.2005 sp.zn. 1T 117/2004 a z výkonu pětiletého nepodmíněného trestu byl podmíněně propuštěn na základě usnesení Okresního soudu Brno – venkov ze dne 15.3.2007, sp.zn. 1Pp 19/2007, když mu byla stanovena zkušební doba v délce 4 roků. Žalobce měl trestný čin, pro který byl stíhán, spáchat ve zkušební době stanovené při jeho podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. I tento vazební důvod je zapříčiněn volním jednáním žalobce a to jeho trestnou činností, pro kterou byl v minulosti pravomocně odsouzen. Žalobce si tak zavinil vzetí do vazby i z tohoto důvodu sám.

Protože si žalobce oba vazební důvody zavinil sám, nemá právo na odškodnění za vazbu.

U jednotlivých dílčích nároků se uvedený závěr promítne v následujících souvislostech:

ad a) zadostiučinění za nezákonnou vazbu

Protože žalobce nemá právo na náhradu škody za nezákonnou vazbu nelze žalobci přisoudit nárok na úhradu imateriální újmy za nezákonnou vazbu, kterou soud I. stupně přiznal žalobci ve výši 420.000,- Kč s příslušenstvím z této částky.

ad b) imateriální újma za nezákonné trestní stíhání

Žalobci náleží nárok za imateriální újmu za nezákonné trestní stíhání. Odvolací soud souhlasí se závěry, které soud I. stupně ohledně tohoto uplatněného nároku učinil, a to i z hlediska úvah, na jejichž základě dospěl k výši odškodnění (50.000,- Kč s příslušenstvím z této částky), a odvolací soud pro stručnost na správné závěry soudu I. stupně odkazuje.

K odvolacím námitkám žalovaného považuje odvolací soud za vhodné připomenout, že žalobce si trestní stíhání nezavinil a není proto žádného důvodu, aby se zavinění žalobce promítlo do tohoto nároku.

V řízení bylo správně zjištěno, že žalobce se řádně ambulantně léčil (což potvrdila v trestním řízení lékařka MUDr. H.). Žalobce nevyhledával v době, kdy se měl podle obvinění trestné činnosti dopustit, xxx a nebylo zjištěno nic o tom, že by se zdržoval v místech „která jsou pro něj potencionálně nebezpečná“. Žalovaný nic takového v řízení před soudem I. stupně nedoložil a jeho námitky postrádají jakýkoliv reálný skutkový podklad. Z obsahu odůvodnění zprošťujícího rozsudku v trestním řízení je zřejmé, že žalobce kontakt s nezletilými svědky H., K., Č. odmítal a tito svědci mu svou přítomnost sami vnutili svým xxx a xxx jednáním.

Skutečnost, že byl žalobce v minulosti odsouzen pro obdobnou trestnou činnost, pro kterou byl obviněn i nyní, nemá žádný vztah k tomu, že proti žalobci bylo zahájeno

nezákonné trestní stíhání. Nelze přisvědčit latentnímu názoru žalovaného, že by předchozí odsouzení mělo vylučovat nezákonnost dalšího trestního stíhání.

Namítá-li žalovaný, že je výlučně na sdělovacích prostředcích, jak budou informovat o společenském dění a žalovaný za to nenese žádnou odpovědnost, pak z přiložených fotokopií tiskovin vyplývá, že zprávy médiím o trestním stíhání žalobce poskytovaly samy orgány činné v trestním řízení (viz. např. xxx, xxx, xxx). Tvrzení žalovaného, že žalobce se prezentoval v tisku v červenci 2009, nemá žádnou souvislost s medializací jeho nezákonného trestního stíhání, k němuž došlo až v září 2009.

ad c) náhrada nákladů trestního řízení

U nároku na náhradu škody za vynaložené náklady za obhajobu v trestním řízení se musí promítnout závěr, že si žalobce zavinił vzetí do vazby. Náklady na obhajobu vynaložené v souvislosti se vzetím do vazby tak nemohou být žalobci přiznány, neboť právo na náhradu škody za vazbu, kterou si žalobce sám zavinił, mu nevzniklo. Odvolací soud proto odečetl náklady trestního řízení, které souvisely se vzetím do vazby a které soud I. stupně žalobci (nesprávně) přiznal. Těmito náklady jsou:

- obhajoba při jednání o vzetí do vazby (odměna 2.300,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč, náhrada za ztrátu času 200,- Kč, cestovné 375,- Kč)
- sepsání stížnosti proti usnesení o vzetí do vazby 23.9.2009 (odměna 1.150,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)
- sepsání stížnosti proti usnesení o nepřijetí slibu obviněného z 2.10.2009 (odměna 1.150,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)
- sepsání žádosti o propuštění z vazby z 25.11.2009 (odměna 1.150,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)
- sepsání stížnosti proti rozhodnutí o vazbě z 15.12.2009 (odměna 1.550,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)
- sepsání stížnosti proti rozhodnutí o vazbě z 20.1.2010 (odměna 1.550,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)
- sepsání žádosti o propuštění z vazby z 24.2.2010 (odměna 1.550,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)
- sepsání stížnosti proti rozhodnutí o vazbě z 10.3.2010 (odměna 1.150,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)
- sepsání žádosti o přijetí peněžité záruky z 16.4.2010 (odměna 1.150,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)
- stížnost proti usnesení o vazbě z 12.5.2010 (odměna 1.150,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)
- sepsání žádosti o propuštění z vazby z 23.7.2010 (odměna 1.150,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)
- obhajoba při neveřejném zasedání o dalším trvání vazby ze 4.8.2010 (odměna 2.300,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč, náhrada za ztrátu času 200,- Kč, cestovné 389,- Kč)
- sepsání stížnosti proti usnesení o vazbě z 12.8.2010 (odměna 1.550,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)
- sepsání žádosti o propuštění z vazby z 9.9.2010 (odměna 1.550,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)
- sepsání stížnosti proti usnesení o vazbě z 22.9.2010 (odměna 1.150,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)

- sepis stížnosti proti usnesení o vazbě z 21.10.2010 (odměna 1.150,- Kč, paušální náhrada 300,- Kč)

Náklady trestního stíhání žalobce v souvislosti se vzetím do vazby tak činí částku 28.664,- Kč a s přičtením 21% DPH ve výši 6.019,44 Kč pak 34.683,44 Kč.

Odvolací soud tak z tohoto důvodu shledal, že nárok žalobce na náhradu škody za vynaložené náklady v trestním řízení ze soudem přisouzené částky 217.410,- Kč je opodstatněný toliko co do částky 182.726,56 Kč (s příslušenstvím z této částky) a nedůvodný co do částky 34.683,44 Kč (s příslušenstvím z této částky).

ad d) nárok na náhradu škody za ušlý výdělek po dobu vazby

Protože žalobce nemá právo na náhradu škody za nezákonnou vazbu, nelze žalobci přisoudit nárok na náhradu škody za ušlý výdělek po dobu vazby, kterou soud I. stupně přiznal žalobci ve výši 71.400,- Kč (s příslušenstvím z této částky).

Odvolací soud proto z těchto důvodů rozsudek soudu I. stupně v napadeném vyhovujícím výroku I. o věci samé ohledně částky 232.726,56 Kč s příslušenstvím z této částky potvrdil podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný; ohledně částky 526.083,44 Kč s příslušenstvím z této částky rozsudek soudu I. stupně změnil podle § 220 odst. 1, 2 o.s.ř. tak, že v tomto rozsahu žalobu zamítl.

Vzhledem k částečné změně rozsudku soudu I. stupně ve výroku o věci samé odvolací soud znovu rozhodl o náhradě nákladů řízení (§ 224 odst. 2 o.s.ř.).

Rozhodnutí soudu o náhradě škody a náhradě imateriální újmy záviselo povětšinou na úvaze soudu. I když měl žalobce v řízení jen částečný úspěch, přísluší mu právo na náhradu nákladů řízení (§ 142 odst. 3 o.s.ř.).

Ohledně vlastní výše náhrady nákladů žalobce za řízení před soudem I. stupně je třeba poukázat na to, že v mezidobí (od vydání odvoláním napadeného rozsudku) došlo ke změně právní úpravy, která se dotýká stanovení výše mimosmluvní odměny advokáta. Nálezem Ústavního soudu ze dne 17.4.2013, č. 116/2013 Sb., byla s účinností od 7.5.2013 zrušena vyhláška Ministerstva spravedlnosti ze dne 18.12.2000 č. 484/2000 Sb., kterou se stanoví paušální sazby výše odměny za zastupování účastníka advokátem nebo notářem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení. Za daného stavu je nutno od 7.5.2013 při rozhodování o výši odměny advokáta vycházet z úpravy obsažené ve vyhlášce č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), když chybí právní předpis předpokládaný ustanovením § 151 odst. 2 část věty první před středníkem o.s.ř. a ustanovením § 1 odst. 2 věta první vyhlášky.

Odvolací soud souhlasí s odvolací námitkou žalobce, že vedle soudem I. stupně správně určených 7 úkonů právní služby náleží k účelně vynaloženým nákladům žalobce v řízení před soudem I. stupně i další úkon právní služby v podobě převzetí a přípravy zastoupení novým advokátem poté, co původní advokát žalobce v průběhu řízení zemřel. Nový zástupce se tak musel z objektivních příčin znovu seznámit s předmětem řízení a obsahem spisu.

Náklady řízení žalobce před soudem I. stupně tak sestávají z odměny jeho právního zástupce za 8 úkonů právní služby po 9.260,- Kč (tarifní hodnotou je výše přisouzeného peněžitého plnění - § 7 bod 5. vyhlášky), 8 paušálních náhrad hotových výdajů po 300,- Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky), z náhrady za promeškaný čas za 3 x 8 půlhodin po 100,- Kč (§ 14 odst. 1 písm. a/, odst. 3 vyhlášky), cestovného ve výši 5.100,- Kč (jednání u soudu I. stupně dne 22.1.2013, 5.3.2013 a 16.4.2013, vždy Havlíčkův Brod – Praha a zpět, vždy ujetu 266 km, osobním vozem Škoda Octavia 1,6, RZ xxx při průměrné spotřebě 7,7333 litru, BA 95 O SUPER/100 km, při ceně BA 95 O SUPER v částce 36,10 Kč/l a amortizaci 3,60 Kč za každý jeden ujetý kilometr., obojí dle vyhlášky č. 472/2012 Sb.) a náhrady 21% DPH ve výši 17.635,80 Kč (počítáno z částky 83.980,- Kč - § 137 odst. 1, 3 o.s.ř.); tj. celkem 101.615,80 Kč.

Žalobci přísluší z týchž důvodů, jak byly uvedeny pro přiznání náhrady nákladů řízení před soudem I. stupně, i náhrada nákladů odvolacího řízení (§ 224 odst. 1 za použití § 142 odst. 3 o.s.ř.). Náklady odvolacího řízení žalobce sestávají z odměny jeho právního zástupce za dva úkony právní služby (podání vyjádření k odvolání a účast na odvolacím jednání - § 11 odst. 1 písm. d/, písm. g/ vyhlášky) po 9.260,- Kč (§ 7 bod 5. vyhlášky), z odměny za jeden úkon právní služby v poloviční výši (podání odvolání proti výroku o náhradě nákladů řízení - § 11 odst. 2 písm. c/ vyhlášky) po 4.630,- Kč, tří paušálních náhrad hotových výdajů po 300,- Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky), náhrady za 8 půlhodin promeškaného času po 100,- Kč (§ 14 odst. 1 písm. a/, odst. 3 vyhlášky), cestovného ve výši 1.700,- Kč (odvolací jednání dne 16.10.2013, Havlíčkův Brod – Praha a zpět, ujetu 266km osobním vozem Škoda Octavia 1,6, RZ xxx, při průměrné spotřebě 7,7333 litru, BA 95 O SUPER/100km při ceně BA 95 O SUPER v částce 36/10,-Kč/1l a amortizaci 3,60 Kč za každý jeden ujetý kilometr, obojí dle vyhlášky č. 472/2012 Sb.) a náhrady 21% DPH ve výši 5.386,50 Kč (počítáno z částky 25.650,- Kč - § 137 odst. 1, 3 o.s.ř.), tj. celkem 31.036,50 Kč.

V zamítavém výroku II. o věci samé zůstal rozsudek soudu I. stupně nedotčen, neboť nebyl v tomto rozsahu odvoláními napaden (§ 206 odst. 2 o.s.ř.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

Proti tomuto rozsudku lze proti potvrzujícímu výroku o věci samé ohledně částky 182.726,56 Kč (s příslušenstvím z této částky) a proti měnícímu výroku o věci samé ohledně částky 475.320,- Kč (s příslušenstvím z této částky) do dvou měsíců od jeho doručení podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně. Nejvyšší soud je oprávněn posoudit přípustnost dovolání.

V Praze dne 23. října 2013

JUDr. Aleš Šťastný, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

Bc. Tereza Nová